

ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร
ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5

Factors Affecting Personal Financial Planning of Revenue Department
Personnel under Revenue Office Region 5

รุจิรา พานขันธุ์

สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ

Rujira Phankhan

E-mail: 6514154172@rumail.ru.ac.th

Faculty of Business Administration Program in Accounting

Ramkhamhaeng University

Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษานี้วัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 (2) เพื่อศึกษาการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 ที่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ (3) เพื่อศึกษาปัจจัยความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 จำนวน 340 คน ใช้หลักการคำนวณของ Yamane ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 5 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 คำถามคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนที่ 3 ปัจจัยความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงิน ประกอบด้วย ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงิน ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านทัศนคติทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน และด้านภาวะเงินเฟ้อ ส่วนที่ 4 การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล และส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงิน ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงิน ด้านทัศนคติทางการเงิน ด้านพฤติกรรมทางการเงิน และด้านภาวะเงินเฟ้อ มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ไม่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจ พฤติกรรมทางการเงิน และการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล

Abstract

The objectives of this study are: (1) to examine the personal financial planning of the personnel of the Revenue Department under the jurisdiction of the Revenue Office Region 5; (2) to study the personal financial planning of the personnel of the Revenue Department under the jurisdiction of the Revenue Office Region 5 categorized by personal factors; and (3) to examine the factors of knowledge, understanding, and financial behavior that affect the personal financial planning of the personnel of the Revenue Department under the Regional Revenue Office 5. The sample group used in this research consists of 340 personnel of the Revenue Department under the jurisdiction of the Revenue Office Region 5, determined by Yamane's formula and selected through convenience sampling. The research instrument is a questionnaire created by the researcher, divided into five parts: Part 1 – Screening questions for respondents; Part 2 – Personal factors, including gender, age, marital status, education level, job position, and average monthly income; Part 3 – Factors of knowledge, understanding, and financial behavior that affect financial planning, including financial planning knowledge, information perception, financial attitudes, financial behavior, and inflation; Part 4 – Personal financial planning; and Part 5 – Suggestions.

The study found that cognitive factors and financial behaviors significantly impact financial planning. Specifically, knowledge and understanding of financial planning, financial attitudes, financial behaviors, and inflation significantly affect the personal financial planning of the Revenue Department personnel under the Revenue Office Region 5 with statistical significance at the 0.05 level. However, the information perception factor does not significantly affect the personal financial planning of the Revenue Department personnel under the Revenue Office Region 5 at the 0.05 level. **Keywords:** Cognition, financial behavior, and personal financial planning

บทนำ

หนี้ครัวเรือน เป็นปัญหาคู่สังคมไทยมานาน ปัจจุบันยังมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นเมื่อดูจากอัตราส่วนหนี้ในปี 2565 ที่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 37 ของประชากรไทยทั้งหมด โดยส่วนใหญ่เกิดจากหนี้สองประเภท คือ หนี้ที่ไม่สร้างรายได้หรือหนี้ฟุ้งระว้าง เป็นหนี้ที่สร้างขึ้นเพื่อความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิตให้มีความสุขได้ชั่วคราว แต่ไม่ทำให้มีชีวิตที่ดีขึ้นในอนาคต ไม่ช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภค หนี้จากการจัดจ่ายซื้อของที่เกินฐานะ และหนี้ที่สร้างรายได้หรือหนี้ดี เป็นหนี้ที่ช่วยสร้างรายได้สร้างอนาคต สร้างอาชีพ หรือความมั่นคงระยะยาว เช่น หนี้เพื่อการศึกษา หนี้ซื้อบ้าน หนี้เพื่อซื้ออุปกรณ์ประกอบอาชีพ เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนแล้ว พบว่า 2 ใน 3 ของบัญชีหนี้ครัวเรือนทั้งหมดของไทยเป็นหนี้ที่ไม่สร้างรายได้ แสดงให้เห็นว่าสถานการณ์หนี้ของคนไทยค่อนข้างน่ากังวล เนื่องจากส่วนใหญ่เป็น

หนี้ที่ไม่อาจสร้างรายได้ ซึ่งมีระยะผ่อนสั้นแต่ดอกเบี้ยสูงทำให้มีภาระผ่อนต่อเดือนที่สูง ประกอบกับผลกระทบที่ได้รับจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 ซ้ำเติมปัญหาหนี้ครัวเรือนไทย โดยทำให้สัดส่วนคนที่มีหนี้เพิ่มมากขึ้นและสัดส่วนคนที่มีหนี้เสียเพิ่มขึ้นด้วย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2567)

จากสถานการณ์หนี้ครัวเรือนในปัจจุบันทำให้ตระหนักได้ว่า การวางแผนทางการเงิน เป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์อย่างมากสำหรับบุคคลหรือครัวเรือน เพราะเป็นเครื่องมือที่ช่วยจัดการกับสถานการณ์การเงินส่วนบุคคลหรือครัวเรือนได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมเรื่องการจ่ายเงิน การกำหนดแผนการชำระหนี้ที่มีประสิทธิภาพและช่วยลดหนี้ในระยะยาว การมีเงินสำรองไว้ในกรณีฉุกเฉินหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด การวางแผนการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้อายุเกษียณหรือเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจน ทำให้มีแรงจูงใจในการจัดการเงิน อีกทั้งยังช่วยลดความเครียดที่อาจเกิดจากความไม่แน่นอนด้านการเงิน และประสบความสำเร็จทางการเงินในที่สุด แต่การวางแผนทางการเงินนั้น บุคคลจะต้องทราบสถานการณ์การเงินและพฤติกรรมการใช้เงินของตนเองเป็นอันดับแรก ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน และต้องคำนึงถึงสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันอีกด้วย (ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย, 2566)

ผู้วิจัยมองเห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล จึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล นำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการเงิน นำไปสู่การวางแผนทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความมั่นคง และความสุขในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5
2. เพื่อศึกษาการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 ที่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5
2. เพื่อทราบถึงการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 ที่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. ทราบถึงปัจจัยความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5
4. เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร และบุคลากรสามารถนำไปใช้แนวทางในการวางแผนทางการเงินของตนเองในอนาคต

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล

ความหมายของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล

ศิรินุช อินละคร (2559) กล่าวว่า การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล (Personal financial planning) เป็นกระบวนการในการบริหารจัดการกับเงินของบุคคล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการ นอกจากนี้ความหมายของเป้าหมายทางการเงินนั้น แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. เป้าหมายที่เกี่ยวกับเงิน (Financial goals) เรียกอีกอย่างว่า “เป้าหมายทางการเงิน” ซึ่งสามารถกำหนดในรูปของตัวเงินได้ และเมื่อบรรลุเป้าหมายจะทำให้บุคคลที่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป้าหมายทางการเงินของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันตามสถานะภาพของบุคคล รวมทั้งฐานะทางการเงินของแต่ละคน เช่น ต้องการเก็บเงินซื้อบ้าน ต้องการเก็บเงินไว้เป็นทุนการศึกษาบุตร ต้องการเก็บเงินไว้สำหรับใช้จ่ายในช่วงเกษียณอายุ เป็นต้น ทั้งนี้สิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการได้คือ “เงิน”

2. เป้าหมายที่ไม่เกี่ยวกับเงิน (Non-financial goals) เป็นเป้าหมายที่ไม่สามารถกำหนดในรูปของตัวเงินได้ เช่น ต้องการให้ครอบครัวมีความสุข ต้องการช่วยเหลือคนยากไร้ ต้องการช่วยเหลือสัตว์เร่ร่อน เป็นต้น ซึ่งบุคคลสามารถบรรลุเป้าหมายเหล่านี้ได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ “เงิน”

1. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงิน

ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงิน

OECD (2017) กล่าวว่าความรู้ทางการเงิน หมายถึง ความรู้และความเข้าใจในแนวคิดและความเสี่ยงทางการเงิน รวมถึงทักษะ แรงจูงใจ และความมั่นใจในการนำความรู้และความเข้าใจดังกล่าวไปประยุกต์ใช้เพื่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพในบริบททางการเงินต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่ทางการเงินของบุคคลและสังคม และเพื่อให้สามารถมีส่วนร่วมในชีวิตเศรษฐกิจได้

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

Klapper (1960, อ้างอิงใน นาตียา ภูโน ภัทธพร อุดมทรัพย์ และวรางคณา ดันทสันติสกุล, 2563) ได้กล่าวว่า การรับรู้ข่าวสาร เป็นกระบวนการการเลือกรับข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารที่เปรียบเป็นเครื่องกรองโดยแต่ละบุคคล การกลั่นกรองข่าวสารสามารถกลั่นกรองได้ดังต่อไปนี้

1. การเปิดรับ (Selective Exposure) บุคคลจะเลือกเปิดรับข้อมูลและข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งจะแตกต่างกัน

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) บุคคลจะเลือกให้ความสนใจเฉพาะข้อมูลที่ต้องการนำไปสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่และมักจะหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ไม่เป็นไปในทางเดียวกันกับทัศนคติ หรือไม่เกี่ยวข้องประโยชน์กับตนเอง

3. การเลือกรับรู้และตีความ (Selective Perception and Interpretation) เมื่อเปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้ว บางครั้งการตีความของสารที่ได้รับของผู้รับสาร อาจไม่เหมือนกับสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการจะสื่อออก แต่ขึ้นอยู่กับบุคคลจะตีความหมายของสารในการตีความหมายก็มาจากทัศนคติประสบการณ์สถานการณ์ ณ ตอนนั้น

4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำเฉพาะข่าวสารที่ตรงกับความต้องการ ความสนใจ ทักษะคติ ของตัวเอง ซึ่งจะมีเนื้อหาที่ช่วยสนับสนุนความคิด หรือความเชื่อเดิมที่บุคคลมีอยู่

ทัศนคติทางการเงิน

ชาญธาตา กฤษเลิศกุล (2564) กล่าวว่าทัศนคติทางการเงิน หมายถึง ความรู้สึก ภายในจิตใจที่สามารถแสดงออกมาทางด้านพฤติกรรม และความรู้สึกทั้งในด้านทางบวกและทางลบและความรู้สึกเป็นกลาง ทัศนคติจะเกิดจากการมีประสบการณ์โดยตรงของแต่ละบุคคล และต้องอาศัยเวลาในการสั่งสม โดยส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมเกิดจากการเรียนรู้และ ประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น ทัศนคติจึงเป็นปัจจัยเหตุที่สำคัญของพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

พฤติกรรมทางการเงิน

อรรถพล จรจันทร์ (2564) กล่าวว่า พฤติกรรมทางการเงิน (Behavior Financial) หมายถึง พฤติกรรมการตัดสินใจทางการเงินของบุคคล และการจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย เป็นงบบทอธิบายรายรับและรายจ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือน รวมไปถึงเงินสดคงเหลือ ณ ปลายเดือนของแต่ละเดือน โดยทั่วไป โครงสร้างของงบบประมาณรายรับ – รายจ่าย ประกอบด้วย

- รายรับ (Income) ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง คอมมิชชั่น โบนัส ค่าเช่า ดอกเบี้ย และเงินสด เป็นต้น

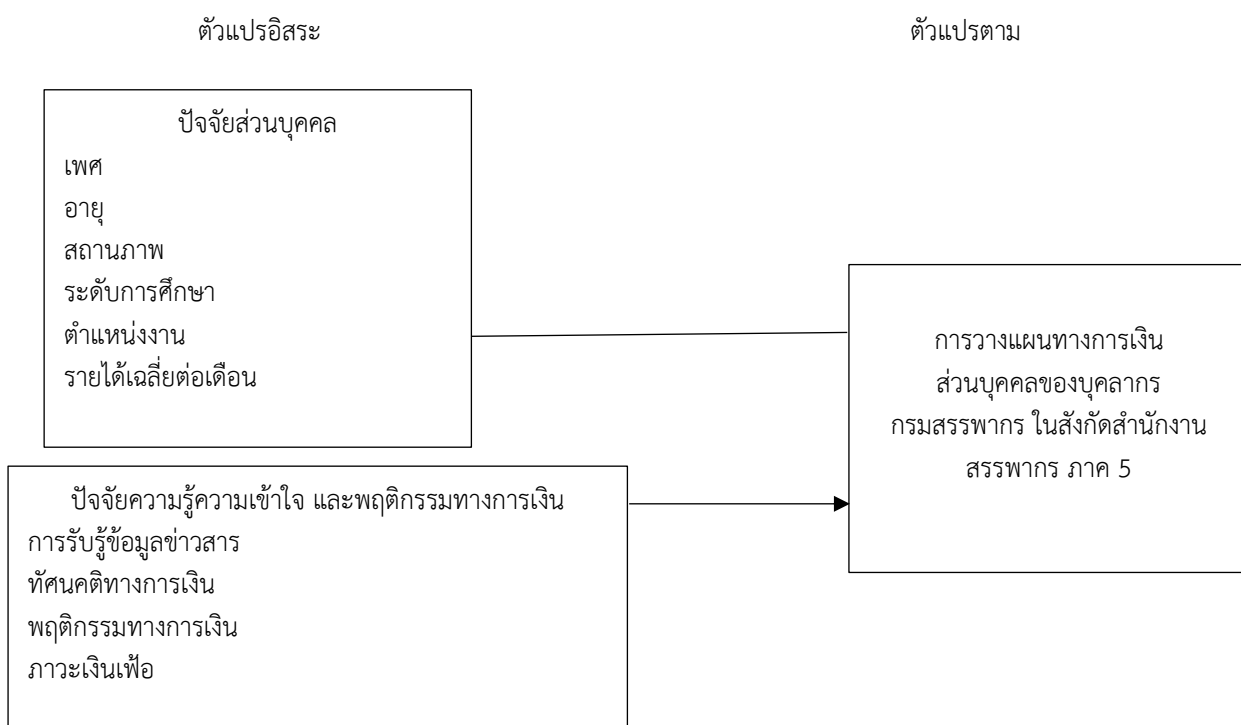
- รายจ่าย (Expense) ประกอบด้วย 1) ค่าใช้จ่ายคงที่ ได้แก่ ภาษี ค่าเช่า ค่าผ่อนบ้าน ผ่อนรถยนต์ ค่าน้ำค่าไฟ ค่าสาธารณูปโภค เงินชาระคืน บัตรเครดิตและสินเชื่อ และค่าประกัน เป็นต้น 2) ค่าใช้จ่ายผันแปร ได้แก่ ค่าเดินทาง ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าเครื่องใช้ และค่าเบ็ดเตล็ด เป็นต้น

- เงินออม (Saving) ขั้นต่ำควรเป็น 10% ของรายรับทุกประเภทรวมกัน หรือตามหลักที่ถูกต้อง เงินออมนี้จะต้องเป็น 10% ของรายได้ก่อนหักภาษี เมื่อทราบข้อมูลรายรับและรายจ่ายแล้วจะสามารถคำนวณเงิน คงเหลือต่อเดือนได้

ภาวะเงินเฟ้อ

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2565) กล่าวว่าภาวะเงินเฟ้อ หมายถึง ภาวะราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง หากเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นมากย่อมกระทบกับปากท้องความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง หลายประเทศจึงมีการตั้งกรอบเป้าหมายเงินเฟ้อ (inflation targeting) เพื่อยืดเหนี่ยวการคาดการณ์ด้านเสถียรภาพราคาในระยะปานกลางซึ่งประเทศส่วนใหญ่ตั้งกรอบเป้าหมายเงินเฟ้ออยู่ในช่วง 1-5% ต่อปี ส่วนประเทศไทยตั้งกรอบเป้าหมายเงินเฟ้อไว้ที่ 1-3% ต่อปี

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงิน น่าจะมีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การออกแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Research Design) เป็นการศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และหาคำตอบของปัญหาการวิจัยด้วยการเก็บข้อมูลจากสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่เกิดขึ้นจริง โดยที่ผู้วิจัยไม่ได้เปลี่ยนแปลงข้อมูลใด ๆ หรือสร้างขึ้นใหม่ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ผลข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ บุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 จำนวน 2,048 คน (ข้อมูลอ้างอิงจาก ฝ่ายทรัพยากรบุคคลกรมสรรพากร ณ วันที่ 11 เมษายน 2567) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้หลักการคำนวณ ตามสูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ซึ่งเท่ากับ 335 คน แต่ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเก็บข้อมูลทั้งหมด จำนวน 340 คน จากเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling) ด้วยแบบสอบถามออนไลน์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จนได้เป็นกรอบแนวคิด และสร้างเป็นข้อคำถามที่มีความครอบคลุม และสอดคล้องกับนิยามศัพท์ โดยแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถาม มีคำถามทั้งหมด 2 ข้อ ได้แก่ เป็นบุคลากรในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 และสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล มีคำถามทั้งหมด 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close Ended Question) แบบตรวจสอบรายการ (Check list) และกำหนดให้เลือกเพียงคำตอบเดียว

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงิน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทศนคติทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และภาวะเงินเพื่อมีจำนวนข้อคำถาม 16 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการวางแผนทางการเงินบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 มีจำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 5 คำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

4. การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือวิจัยและด้านการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของข้อคำถาม โดยวิธีการหาค่า IOC (item-objective congruence index) จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่า ค่า IOC ของแบบสอบถามชุดนี้มีค่าเท่ากับ 0.575 ถือว่าสามารถนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-Test) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้น

2. จากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try-out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะวิจัย จำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach Alpha coefficient) ซึ่งค่าที่ได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.6 โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดนี้ เท่ากับ 0.835 ซึ่งค่าสูงกว่าที่กำหนด และสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

3. หลังจากได้ทำการดำเนินการแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง และที่ต้องปรับปรุงของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามที่แก้ไขสมบูรณ์ ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

1.1 ค่าร้อยละ (percentage) ใช้สำหรับวิเคราะห์ขนาดของข้อมูล ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) เพื่อวัดแนวโน้มสู่ส่วนกลาง และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวัดลักษณะการกระจายข้อมูล กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงิน และการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล

2. การวิเคราะห์ด้วยสถิติอนุมาน (Inferential Statistics)

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 โดยการใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1

ตารางแสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
เพศ		
ชาย	45	13.2
อายุ		
28-43 ปี	174	51.2
สถานภาพ		
โสด	158	46.5
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	187	55.0
ตำแหน่งงาน		
ข้าราชการประเภทวิชาการ	191	56.2
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
12,001 – 22,000 บาท	133	39.1

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 86.8 มีอายุระหว่าง 28-43 ปี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 51.2 มีสถานภาพโสด จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 เป็นข้าราชการประเภทวิชาการ จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 56.2 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 12,001-22,000 บาท จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1

2. ผลการวิเคราะห์การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5

ผลการวิเคราะห์การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากร พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นในเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$) , (S.D.= 0.578) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรมีความคิดที่จะวางแผนทางการเงินต่อไปในอนาคต เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัวในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาคือ การแนะนำให้คนอื่นวางแผนทางการเงินในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) และสุดท้ายคือสามารถวางแผนและควบคุมการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$) ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ปัจจัยความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5

ตาราง 2

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5

ปัจจัย	b	Std. Error	Beta	t	Sig	F	Sig
ค่าคงตัว	3.851E-16	0.32		0.000	1.000	122.542	0.000*
ด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องการวางแผนทางการเงิน	0.109	0.45	0.109	2.433	0.016*		
ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	0.056	0.39	0.056	1.454	0.147		
ด้านทัศนคติทางการเงิน	0.178	0.42	0.178	4.268	0.000*		
ด้านพฤติกรรมทางการเงิน	0.526	0.47	0.526	11.271	0.000*		
ด้านภาวะเงินเฟ้อ	0.130	0.37	0.130	3.535	0.000*		

$R = 0.804$, $R^2 = 0.64$, Adjusted R Square = 0.642, SEE = 0.598

*Sig < 0.05

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า มีตัวแปรอิสระจำนวน 4 ด้าน ที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรกรมสรรพากร ในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 5 โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีผลสูงสุดคือ ด้านพฤติกรรมทางการเงิน (Sig = 0.000, b = 0.526) ด้านทัศนคติทางการเงิน (Sig = 0.000, b = 0.178) ด้านภาวะเงินเฟ้อ (Sig = 0.000, b=0.130) และด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงิน (Sig = 0.016, b = 0.109) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.804 และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 64.0 สามารถนำมาแทนค่าในสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$Y = 0.526 (\text{ด้านพฤติกรรมทางการเงิน}) + 0.178 (\text{ด้านทัศนคติทางการเงิน}) + 0.130 (\text{ด้านภาวะเงินเฟ้อ}) + 0.109 (\text{ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงิน})$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรมากที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมทางการเงิน เมื่อวิเคราะห์โดยจำแนกตามข้อคำถาม พบว่า บุคลากรให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผนเพื่อสำรองไว้ใช้ในเหตุการณ์ฉุกเฉิน การวางแผนการใช้เงินล่วงหน้า การแบ่งสัดส่วนค่าใช้จ่ายให้เหมาะสมกับรายได้ และการกระจายความเสี่ยงของการลงทุนแสดงให้เห็นว่า บุคลากรได้ตระหนักถึงความไม่แน่นอนด้านการเงินจากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น การเจ็บป่วย อุบัติเหตุ หรือจากการว่างงาน เป็นต้น ซึ่งการวางแผนและควบคุมค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการวางแผนสำรองเงินไว้ใช้ในเหตุการณ์ฉุกเฉิน การวางแผนการใช้เงินล่วงหน้า และการกระจายความเสี่ยงของการลงทุน ซึ่งจะช่วยให้อุบัติการณ์มีความมั่นคงและมั่นใจในการบริหารจัดการการเงินของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกสถานการณ์ หากเกิดปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาการกู้ยืมเงินจากผู้อื่น ป้องกันการเกิดภาระหนี้สินครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักรินทร์ สุวรรณแผ่นผา, พิศมัย จารุจิตติพันธ์ และวิยะดา วรานนท์วินิช (2565) พบว่า พฤติกรรมการจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลโดยรวมด้านการวางแผนการบริโภค อุปโภคที่มีประสิทธิภาพ ด้านการบริหารความเสี่ยงและการวางแผนประกันภัย โดยมีความน่าเชื่อถือได้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ปัจจัยรองลงมา คือ ด้านทัศนคติทางการเงิน เมื่อวิเคราะห์โดยจำแนกตามข้อคำถาม พบว่า บุคลากรให้ความสำคัญในเรื่องการบริหารการใช้จ่ายของตนเอง การกำหนดเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจนที่ทำให้สามารถลดความเสี่ยงทางการเงินได้ การออมเงินและการลงทุนเป็นการสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัว แสดงให้เห็นว่า บุคลากรมีความเชื่อว่าหากตนเองมีการกำหนดเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจน วางแผนและปฏิบัติตามแผนในการบริหารการใช้จ่ายเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถแบ่งเงินบางส่วนเพื่อเก็บออมและลงทุน เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน ทั้งสำหรับตนเองและครอบครัว การดำเนินการได้อย่างถูกต้องจะช่วยให้บุคลากรมีความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวและสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจากการวิจัยของ ชาญธาดา กฤษเลิศกุล (2564) พบว่า ทัศนคติทางการเงินส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของลูกค้าเอ็กซ์คลูซีฟ

ปัจจัยรองลงมา คือ ด้านภาวะเงินเฟ้อ เมื่อวิเคราะห์โดยจำแนกตามข้อคำถาม พบว่า บุคลากร ให้ความสำคัญในเรื่องผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายโดยรวมของครัวเรือน และความรู้สึกไม่มั่นคงทางการเงิน แสดงให้เห็นว่า ภาวะเงินเฟ้อมีผลกระทบต่อผู้ที่มีรายได้ประจำ ได้แก่ ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างที่มีเงินเดือนประจำ เนื่องจากเงินเฟ้อจะทำให้รายจ่ายของบุคคลสูงขึ้น เนื่องจากราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น ในขณะที่รายได้ยังคงเท่าเดิม หรือเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่าเงินเฟ้อ ซึ่งบุคลากรจัดอยู่ในกลุ่มดังกล่าว จึงทำให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงทางการเงิน ดังนั้น จึงต้องมีการวางแผนทางการเงิน เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับมูลค่าของเงินที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศิรินุช อินละคร (2559) โดยกล่าวว่า ในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลต้องคำนึงถึง

ภาวะเงินเฟ้อด้วย เนื่องจากภาวะเงินเฟ้อจะทำให้รายจ่ายของบุคคลเพิ่มขึ้น เงินเฟ้อจะส่งผลกระทบต่อบุคคลกลุ่มต่าง ๆ โดยบุคคลบางกลุ่มอาจได้รับผลดีจากภาวะเงินเฟ้อ บุคคลบางกลุ่มอาจได้รับผลเสียจากภาวะเงินเฟ้อ และปัจจัยสุดท้าย คือ ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงิน เมื่อวิเคราะห์โดยจำแนกตามข้อคำถาม พบว่า บุคลากรให้ความสำคัญในเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการวางแผนทางการเงิน และมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการและขั้นตอนการวางแผนทางการเงิน แสดงให้เห็นว่า บุคลากรมีความรู้และเข้าใจในกระบวนการและขั้นตอนการวางแผนทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นการออมและการลงทุน การจัดการหนี้สิน การวางแผนภาษีการวางแผนเกษียณอายุ การประกันชีวิตและประกันสุขภาพ ซึ่งการนำความรู้ดังกล่าวไปวางแผนทางการเงินและนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง จะสามารถช่วยให้บุคลากรสามารถจัดการรายได้และค่าใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง ในการเกิดหนี้สินและการขาดสภาพคล่องทางการเงิน อีกทั้งยังเป็นการสร้างฐานะที่มั่นคงและมั่นคงในระยะยาว ทำให้มีความพร้อมในการรับมือกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตอย่างมั่นใจและมั่นคง ตลอดจนสามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้ในระยะยาวในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุซปรีชต์ บุญธรรม (2565) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินด้านความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล มีอิทธิพลเชิงบวกกับการวางแผนทางการเงิน ส่วนบุคคลของข้าราชการครูวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ

จากการวิเคราะห์ปัจจัยความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากร ได้แก่ ด้านพฤติกรรมทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงิน ภาวะเงินเฟ้อ และความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงิน เมื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับการวางแผนทางการเงิน ที่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า บุคลากรที่มีรายได้สูงกว่า 40,000 บาท มีการวางแผนทางการเงินน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 40,000 บาท ทั้งนี้เนื่องจากคนที่มีรายได้ต่ำกว่า 40,000 บาท ค่อนข้างมีความกังวลเรื่องการบริหารเงินให้มีสภาพคล่องมากกว่า จึงต้องให้ความสำคัญกับการจัดการค่าใช้จ่ายอย่างมีวิจารณญาณ เช่น การวางแผนใช้จ่ายเงินเพื่อให้เหมาะสมกับรายได้ การสำรองเงินไว้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน และการออมเงินอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจน ตลอดจนการเลือกลงทุนโดยเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเองและมีความเสี่ยงต่ำ เช่น เงินฝากธนาคาร กองทุนรวม หรือตราสารหนี้ เป็นต้น ในขณะที่บุคคลที่มีรายได้สูงกว่า 40,000 บาท จะมีความกังวลในเรื่องการบริหารการใช้จ่ายเงินน้อยกว่าเพราะมีสภาพคล่องทางการเงินมากกว่า จึงสามารถยอมรับความเสี่ยงจากการลงทุนได้สูงกว่า และได้รับผลตอบแทนที่มากกว่า เช่น การลงทุนในสินทรัพย์หรือ ทำธุรกิจส่วนตัวการลงทุนในหุ้นหรือกองทุนที่มีผลตอบแทนสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลลักษณ์ จุ้ยช่วย และธีรศักดิ์ ทรัพย์วโรบล (2561) พบว่า ปัจจัยรายได้ (INCOME) พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก นั่นคือถ้ากลุ่มคนเจนเออร์ชน่วยมีรายได้เพิ่มขึ้น ความน่าจะเป็นในการตัดสินใจลงทุนกองทุนรวมตราสารทุนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

หน่วยงานสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ไปประกอบการพิจารณาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรด้านการวางแผนทางการเงิน โดยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการวางแผนทางการเงิน ด้วยการจัดกิจกรรมฝึกอบรมพนักงาน สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์

กับผู้เชี่ยวชาญทางการเงินภายนอกหน่วยงานโดยเฉพาะด้านการลงทุน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีการวางแผนทางการเงินที่ดีขึ้นมีความมั่นคงด้านการเงินมากขึ้น ลดความกังวลเกี่ยวกับปัญหาทางการเงิน ทำให้บุคลากรมีสมาธิและจดจ่อกับการทำงานได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนมีความพึงพอใจในชีวิตส่วนตัว มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและองค์กร ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเปรียบเทียบปัจจัยความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลในประชากรกลุ่มอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน เพื่อขยายมุมมองในการวิจัยและได้ทราบถึงปัจจัยความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

2. ควรใช้วิธีการเก็บข้อมูลวิธีอื่น โดยอาจแบ่งตามช่วงอายุ หรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และเก็บข้อมูลในปริมาณที่เท่ากัน เพื่อได้ทราบถึงปัจจัยความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลที่แตกต่างกันได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมสรรพากร. (2567). **เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานของกรมสรรพากร**. ค้นเมื่อ 11 เมษายน 2567. เว็บไซต์: <https://www.rd.go.th/63533.html>
- ชาญธาดา กฤษเลิศกุล. (2564). **ความรู้ทางการเงิน แรงจูงใจทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินและการเลือกรูปแบบการออมและการลงทุน ในสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 กรณีศึกษา : ลูกค้ายักษ์คลัสซีฟ ธนาคาร B จำกัด (มหาชน) เขตนครปฐม 1**. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย. (2566). **HOW TO การวางแผนทางการเงิน สำหรับมือใหม่หัดออมมีอะไรบ้าง?**. ค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2567. เว็บไซต์: <https://www.cimbthai.com/th/personal/blog/financial-guru/financial-planning.html>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). **ถอดแนวคิดรับมือ “เงินเฟ้อ” ของ ธปท. ในห้วงแห่งความเปราะบางของเศรษฐกิจโลก**. ค้นเมื่อ 14 เมษายน 2567. เว็บไซต์: <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/bot-magazine/Phrasiam-65-1/Executive-s-Talk-65-1-1.html>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2567). **หนี้ครัวเรือนไทย วิกฤติแค่ไหนทำไมถึงไม่ควรมองข้าม**. ค้นเมื่อ 12 เมษายน 2567. เว็บไซต์: <https://projects.pier.or.th/household-debt/>
- นาตยา ภูโน, ภัทรพร อุดมทรัพย์ และวรางคณา ตันตสันติสกุล. (2563). **การรับรู้ข่าวสารและทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติกของประชากรในจังหวัดสงขลา**. วารสารสิ่งแวดล้อม, 24(2), 1-9.
- บุษปรีชต์ บุญธรรม. (2565). **ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ**. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- วิไลลักษณ์ จุ้ยช่วย และธีรศักดิ์ ทรัพย์วโรบล. (2561). **พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในกองทุนรวมตราสารทุนของกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย**. บทความการประชุมการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “GRADUATE SCHOOL MINI-CONFERENCE 2018”, 988-997.
- ศักรินทร์ สุวรรณแผ่นผา, พิศมัย จารุจิตติพันธ์ และวิยะดา วรานนท์วนิช. (2565). **พฤติกรรมการจัดการทางการเงินและแนวทางการดำรงชีวิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของคน Gen X ในกรุงเทพมหานคร**. วารสารการบริหารนิติบุคคลและวัฒนธรรมท้องถิ่น, 8(12), 319-330.
- ศิรินุช อินละคร. (2559). **การเงินบุคคล** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรรถพล จรจันทร์. (2564). **พฤติกรรมทางการเงินและการวางแผนการชำระเงินคืนของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศไทย กรณีศึกษา ผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม**. ปริญญาานิพนธ์ ปรัชญาดุษฐ์บัณฑิต สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- OECD. (2017). PISA 2015 Results (Volume IV) : Students’ Financial Literacy, PISA, OECD Publishing, Paris.